

הנחיות הלכתיות ומקצועיות לחוות לימודיות לשמיטה

כפר דרום ת"ו - שבי דרום

התארגנות לקראת

השמיטה

עישוב

דישון

שתילות

גיזום עצים

עִישׁוּב

יש לטפל בכל סוגי העשבייה **בקִיץ לפני השמיטה** ובמיוחד בעשבייה רב שנתית (יבלית, גומא הפקעים, טיון דביק וכו')

ריסוס

רסק גזם

חרמש מוטורי

מומלץ! לחפות את הקרקע ביריעות ובחומרי חיפוי כגון: רסק גזם, על מנת להקטין את הצורך בעישוב בשמיטה.
ניתן להשתמש גם במונעי נביטה.

דישון

מומלץ! לדשן בקומפוסט איכותי בסתיו לפני השמיטה

ולהצניע את הקומפוסט בקרקע.

**רצוי להוסיף גם דשן בשחרור איטי בהרכב ארוך טווח
ולהצניעו באזור מערכת השורשים בסוף חודש אלול.**

שתילות

שתילת צמחי נוי רב שנתיים

(הפטורים מערלה)

אם יש חשש
להתפוררות הגוש או
חשופי שורש

אם אין חשש
להתפוררות הגוש

עד ט"ו
באלול

עד כ"ט
באלול

שתילות

שתילת וזריעת צמחי נוי חד שנתיים

כ"ו באלול – (יש להשקות השקיית הנבטה **מיד**)

שתילות

זריעת ושתילת ירקות, פרחים וגיאופיטים –

ניתן לשתול עד כ"ו באלול. יש להשקות השקיית הנבטה מיד.

שתילות

דגנים וקטניות יש לזרוע מספר חודשים לפני השמיטה
באופן שיגיעו לתחילת הבשלה לפני השמיטה –

שתילות

הטמנת גיאופיטים לנוי ניתן להטמין בקרקע יבשה לפני

השמיטה ולהמתין לנביטה ע"י הגשם -

צבעוני

נרקיס

כלנית

נורית

גיאופיטים הקיימים בקרקע מהעונה הקודמת יושקו רק לאחר שיונבטו מהגשם.

שתילות

נטיעת עצי פרי בגוש – **עד כ"ט באב**. אם העץ היה מחובר לקרקע (חור בקוטר 2 ס"מ לפחות) – מותר לנטעו עד כ"ט באלול.

מנותק מהקרקע

מחובר לקרקע

מניין שנות הערלה יהיה מהמועד שהונח על הקרקע באם התקיים רצף של חיבור לקרקע.

שתילות

נטיעת עצי סרק בגוש –

עד כ"ט באלול.

אם יש חשש להתפוררות הגוש יש לנטוע עד ט"ו באלול.

גיזום עצים

נשירים אמיתיים – ייגזמו בחורף **השנה השישית.**

מיני מילה

אלון התבור

פנסית

גיזום עצים

עצים נשירים "מאולצים" – יש לגזום בתחילת הקיץ או בסוף הקיץ לאחר שוד החום.

סיגלון

אלביציה
צהובה

צאלון נאה

גיזום עצים

וכן תדירי ירק

עצים נשירים "מאולצים" – יש לגזום בתחילת הקיץ או בסוף הקיץ לאחר שוד החום.

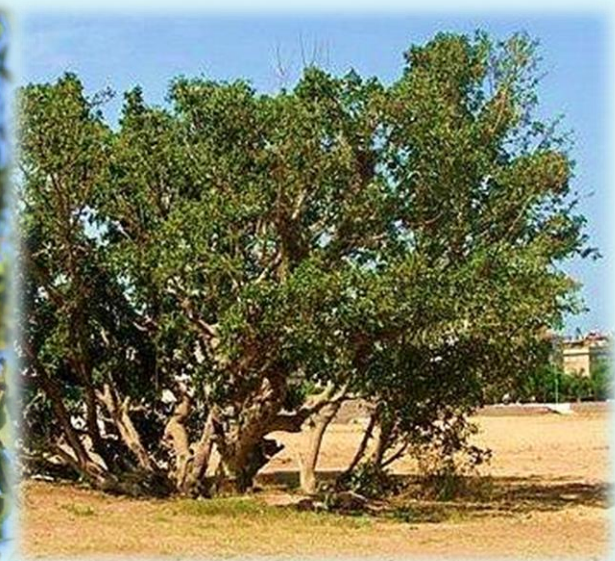
זית

אלון מצוי

מיני פיקוס

גיזום

גיזום שיחים

גיזום ורדים

"גזמו באביב ובסתיו

לפני השמיטה

"גזמו בחורף

בשנה השישית

גידול בחממה במיצע מינות מזהקרקע

התנאים לגידול:

ב. מבנה יציב וקבוע עם
דפנות בגובה 0.8 מ' לפחות.

א. הגג מחופה בפוליאאתילן או
רשת שצפיפות החומר שלה יותר
מ-50% (אין די ברשת 50% צל).

התנאים לגידול:

ד. כלי הגידול יהיו בנפח של כ-60 ליטר. בבתי צמיחה טיפוליים הנועדים לבעלי צרכים מיוחדים ניתן לגדל גם בכלים שנפחם עד 330 ליטר.

ג. כל הקרקע מחופה ביריעה אטומה למים.

□ כאשר מתקיימים **כל התנאים** דלעיל מותר לשתול ולגדל צמחים גם בשנת השמיטה. אין בצמחים אלו קדושת שביעית והם חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות (מספק, מעשר עני ומעשר שני) ללא ברכה. ברכתם "בורא פרי האדמה".

המלצות מקצועיות לגידול בחממה במצע מנותק מהקרקע:

□ יש לבצע שיפוע של כ-3% של הקרקע לצורך ניקוז.

היריעה הפרוסה על הקרקע תהיה מחומר חזק ועמיד לשחיקה,

כגון: פלריג יצוק או פוליאתיילן 0.2.

□ יש להקפיד על אוורור המבנה בקיץ. חובה לבצע ניקוז של

עודפי המים מכלי הגידול ומהמשטח. בקרת השקיה ודישון

מקצועית. אופציה למחזור המים והדשן.

גידול בשמח פתוח

המלאכות האסורות

זריעה

שתילה ונטיעה

המלאכות האסורות

**אסור לעבד את הקרקע בכל צורה שהיא.
(עידור, תיחוח, קילטור וכו')**

המלאכות המותרות

השקאה מותרת לצורך קיום הצמחים
ולא במידה הגורמת לתוספת צימוח.

גיזום וזמירה

שמירתם הצמחה אסורים!

המלאכות המותרות

גיזום שמטרתו אינה חקלאית כגון: הסרת מכשול במדרכה,
הסרת ענף המסתיר שדה ראייה לרכב, גיזום שמטרתו שמירת
צורה קימת של שיחים וגדר חיה – כל אלו מותרים.

המלאכות המותרות

עישוב מותר כאשר העשבייה מתחרה באופן משמעותי עם צמחי התרבות – יש לקצוץ את העשבייה מעל פני הקרקע או להשתמש בחומרי הדברה בררניים מתאימים.

לבעלי צרכים פיסיים מיוחדים מותר
לנכש עשבים באמצעות קילטור שטחי
של הקרקע.

המלאכות המותרות

ניתן בד"כ לוותר על דישון בקרקע שדושנה כראוי לפני השמיטה.

מותר לכסח דשא מלא
(ללא קרחות).

קדושת שביעית

קדושת שביעית

- ירקות שתחילת גידולם הייתה בשנה השישית ונלקטו בשמיטה – קדושים בקדושת שביעית וכן פירות שחנטו בשמיטה.

**גם כאשר הפירות נקטפו לאחר השמיטה כגון: במיני הדר.

(ויקרא כה' ה - ו)

את ספיח קצירך לא תקצור
ואת ענבי נזירך לא תבצור
שנת שבתון יהיה לארץ:
והייתה שבת הארץ לכם

לאכלה

לבער

להפקיר

שימוש
דומה
לאכילה

קדושת פירות שביעית

לא
לסחור

רק שימוש
מקובל

לא
לייצא

לא
להפסיד

”והשביעית תשמטנה ונטשתה”

(שמות כג, יא)

קדושת שביעית

- מומלץ לחלק את התוצרת לתלמידים וללמדם כיצד יש להתייחס לפירות.

- בפרחים חסרי ריח אין קדושת שביעית. בפרחים ריחניים

ובתבלינים יש לנהוג קדושת שביעית.

- פירות הקדושים בקדושת שביעית פטורים מהפרשת תרומות ומעשרות.